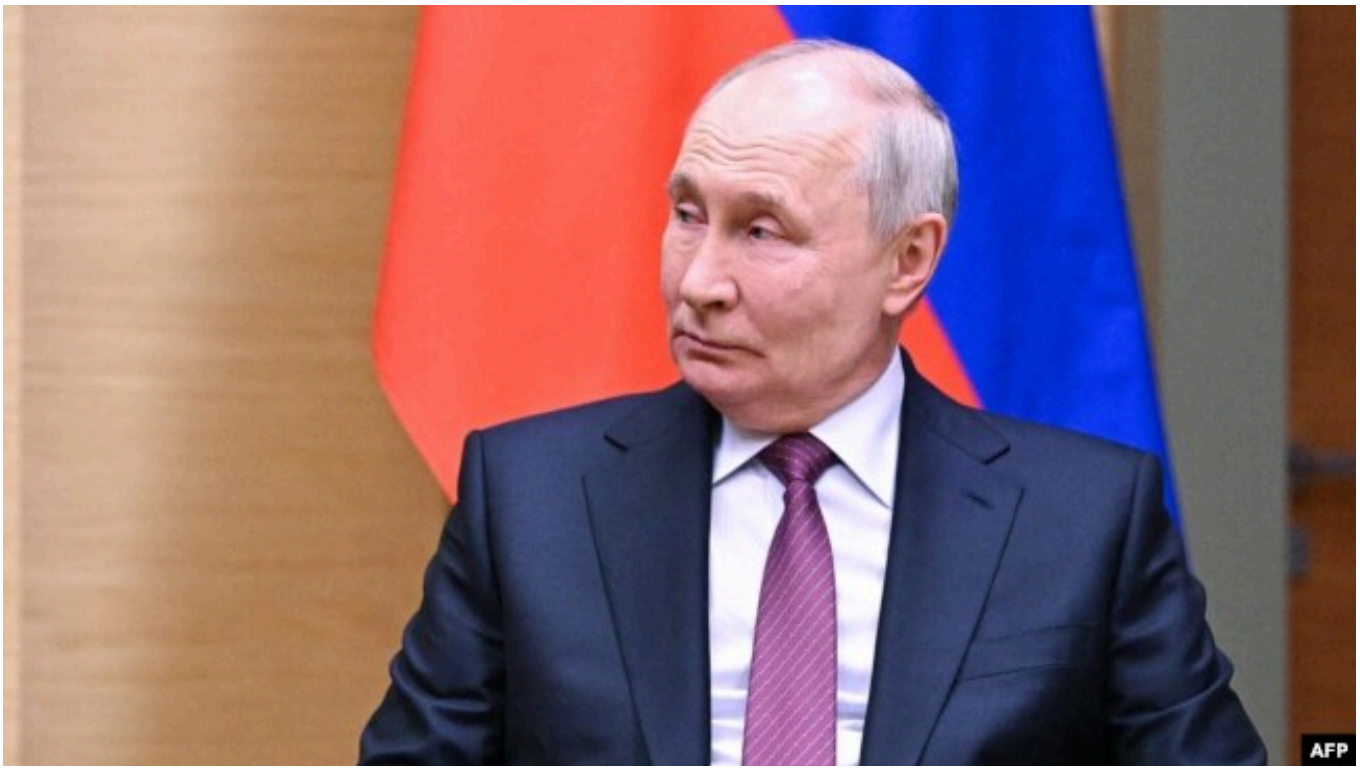
View the original article

ПОЛІТИКА

У Росії почали практикувати щомісячні обходи громадян, щоб виявляти протестні настрої

Ірина Штогрін

15 листопада 2026, 11:00

Очільник Росії Володимир Путін. Москва, листопад 2026 року

За майже 26 років, протягом яких Росією керує Володимир Путін, країна практично повернулася до усіх практик тоталітарного режиму, які були в СРСР. Це переслідування, фізичне винищення або ув'язнення усіх, хто засуджує або критикує політику Кремля, заборону публічних акцій, окрім тих, де прославляють керівництво РФ, запровадження репресивних законів, повний контроль над медіа, заохочення доносів і намагання «вистежувати» неблагонадійних. Для останнього

знову використовують «швондерів» із будинкових комітетів і депутатів місцевих рад.

А російський ОМОН тепер влаштовує облави і на підлітків.

То як у Росії намагаються відстежувати протестні настрої?

П'ятий рік повномасштабної війни проти України, виснаження економіки Росії, обмеження бюджетів регіонів, розростання цвинтарів за рахунок поховань тих, хто «погиб на СВО», обмеження інтернету, палаючі НПЗ та склади маркетплейсів, дефіцит пального, подорожчання життя, і при цьому безкінечні промови про «великую Россию» по телевізору – все це потроху вибирає терпіння російського суспільства.

У Кремлі це розуміють, а відтак посилюють тиск. У центрі та регіонах РФ спостерігається системне посилення превентивного контролю та придушення будь-яких проявів громадянської активності.

Облава на підлітків

7 листопада російські силовики, у центрі Москви, в Китай-городі, провели облаву, в результаті якої затримали, за даними правозахисників, кілька сотень людей, серед яких, були діти віком до 14 років. За словами батьків, затримували всіх підряд, без пояснення причин. Затриманим не давали пити, і не водили в туалет.

У МВС Росії назвали облаву «профілактичними заходами щодо забезпечення порядку в Москві», а також протидією «розпиванню алкоголю у громадських місцях».

Неповнолітніх почали відпускати після того, як під відділками зібралися батьки. А тим, кому вже виповнилося 18 років, видавали повістки з вимогою з'явитися до військкоматів. Їм також наполегливо пропонували підписати контракти Міноборони для участі у війні проти України.

З літа 2026 року поліція та Росгвардія проводять такі рейди у різних районах Москви.

Облава у Китай-городі. Москва

Соціолог Ігор Ейдман прокоментував цю ситуацію Російській редакції Радіо Свобода:

– Сучасні молоді люди живуть в інтернеті. Вони орієнтовані на його діалогову культуру, де немає кордонів, а є свобода самовираження. Звичайно, молодь бісить бажання російської влади знищити цю свободу в інтернеті. Ми бачили досить різку реакцію на спроби заборонити в Росії телеграм і таке інше.

Неможливо іти проти логіки розвитку людства. Фашизм, більшовизм та сталінізм намагалися йти проти логіки розвитку людства. Було пролито багато крові. Але ці проєкти через свою хибність упали і були поховані під завалами історії. Путінізм теж приречений. Навіть за офіційними опитуваннями в Росії, молодь найменш схильна до впливу пропаганди, і не хоче війни. *Звичайно, є якісь окремі квазіфашистські молодіжні угруповання, але вони є досить маргінальними, і часто їх створює сама влада.*

Правозахисницю Бонцлер засудили до 12 років тюрми

Калінінградський обласний суд засудив 66-річну російську адвокатку і правозахисницю Марію Бонцлер до 12 років позбавлення волі за звинуваченням у держзраді.

Обвинувачення просило 15 років. Бонцлер провину не визнала.

«Засудження невинної людини – це страшний злочин. Тому я молитимуся за своїх катів, щоб Господь був до них милостивий», – сказала Марія Бонцлер після вироку.

Суд спочатку закрив процес для публіки, а ближче до кінця вивів із нього всіх трьох адвокатів, яких обрала для захисту сама Бонцлер. Їй надали адвоката за призначенням, співпрацювати з яким Бонцлер відмовилася.

Адвокатка Марія Бонцлер, Калінінград, РФ

Потім із засідань видалили й саму підсудну. Досліджувати докази залишилися суддя Олександр Марочкін, прокурор та призначена судом захисниця, від якої Марія Бонцлер відмовлялася.

«Відтепер усі засідання відбуватимуться у знаменитому форматі сталінських «трійок»: суддя, його секретар та прокурор», – написав калінінградський журналіст Костянтин Рожков 28 вересня.

Марія Бонцлер займалася правозахистом у Калінінграді ще до того, як отримала адвокатський статус. Вона створила **регіональний Комітет солдатських матерів**, розслідувала обставини загибелі військовослужбовців, захищала учасників протестів та обвинувачених у політичних справах. У 2013 році стала **лауреаткою премії Московської Гельсінської групи за захист прав людини в суді**. Серед її підзахисних – **Ігор Баришніков**, засуджений у 2023 році на сім із половиною років колонії за публікації про російську армію.

У 2022 році Бонцлер сама отримала два штрафи за «дискредитацію армії» після того, як захищала учасниць антивоєнних акцій: суддям не сподобалося, що в судових засіданнях вона називала війну – війною. Тоді вона розповідала «Север.Реалии», чому не мала наміру виїжджати з Росії.

«Хтось же має захищати хлопців», – казала Бонцлер.

Краснодар: виявлення на ранній стадії протестних настроїв

Дума російського Краснодара доручила депутатам організувати обходи громадян з метою виявлення протестних настроїв, повідомляє проєкт Радіо Свобода Кавказ. Реалії.

У листі від виконувача обов'язків голови міської Думи Сергія Васіна вказано:

- організувати на системній основі адресні обходи громадян з метою безперервного моніторингу їхнього соціального самопочуття,
- виявлення на ранній стадії протестних настроїв для усунення їхніх причин,
- припинення поширення недостовірної інформації, здатної справити дестабілізувальний вплив на суспільно-політичну обстановку,
- а також організувати, у разі виявлення вищевказаних фактів, проведення профілактичних заходів

До яких саме заходів планують вдаватися щодо тих, кого визначать «неблагонадійними», не вказали.

Депутатам також рекомендовано заручитися підтримкою управдомів і використовувати їх для «профілактичної роботи».

> У вересні в Краснодарі пройшли пробіг та автомобільний хресний хід. Активістам, які подавали на цей самий день заявку на проведення мітингу проти забудови набережної та зеленої зони, мерія міста відмовила. Чиновники мотивували заборону небезпекою повітряних ударів. Жителі Краснодара 5 років протестують проти будівництва храму. За підрахунками «Верстки», на березень 2026 року адміністрація Краснодара 68 разів відповіла відмовою на заявки громадського руху «Рада Ювілейного мікрорайону Краснодара» на мітинги проти будівництва храму.

До яких заходів вдається російська влада?

Ключові факти та механізми, які використовує влада в російських регіонах для моніторингу й нейтралізації протестних настроїв:

- **Залучення місцевих депутатів до «адресних обходів»**

Окрім виявлення критичних настроїв, муніципальним органам доручають проводить профілактичні бесіди з жителями на ранніх стадіях для припинення «поширення недостовірної інформації».

- **Тотальний моніторинг коментарів у соцмережах та AI-аналітика**

За даними **Центру протидії дезінформації та незалежних досліджень, регіональні департаменти внутрішньої політики та Центри управління регіонами (ЦУР)** використовують автоматизовані системи (такі як **«Інцідент Менеджмент»** та розробки на базі штучного інтелекту) для відстеження «соціального самопочуття» та негативних органічних коментарів до дописів місцевої влади

- **Посилення контролю над соцмережами**

Вище керівництво РФ прямо закликає посилювати державне регулювання цифрових платформ та месенджерів (зокрема Telegram та VK) під приводом «безпеки», щоб не допустити координації локальних протестів.

- **Масові відмови в дозволах на публічні акції**

Влада всіх рівнів у Росії системно відмовляє у проведенні акцій та мітингів, які є проявом активності людей, посилаючись на формальні причини.

- **Жорсткі інструменти локальних шатдаунів та глушіння зв'язку**

Під час виникнення спонтанних екологічних, національних чи соціальних протестів (як-от у Башкортостані, Дагестані чи на Півночі РФ) регіональні підрозділи Роскомнагляду та силовики застосовують вибіркове відключення мобільного інтернету (4G/3G) у конкретних районах, щоб унеможливити стрими й координацію.

- **Створення сітки «агентів впливу» та лояльних громадських рад**

Замість вирішення причин невдоволення (як-от сміттєві полігони чи проблеми з ЖКГ) регіональні адміністрації створюють дублюючі «громадські ради» для імітації діалогу та блокування роботи незалежних ініціативних груп.

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Докотилися! Велика Росія: по картоплині в одні руки». Як жителі глибинки РФ стоять на морозі в черзі за харчами

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Немає пального, роботи, грошей. І чоловіків». Як «СВО» вдарила по віддалених районах Сибіру

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Путін проти істориків. У Росії дослідників архівів сталінських репресій визнають терористами

Ірина Штогрін

На Радіо Свобода з жовтня 2007 року. Редактор інформаційних програм, ведуча радіо і телеефірів, редактор спецпроєктів, старший вебредактор сайту

Facebook: Ірина Штогрін

Політика | Суспільство | Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.